

Vodné nádrže a ich environmentálny,
sociálny a ekonomický dopad na miestne
komunity

Vodné nádrže a ich environmentálny, sociálny a ekonomický dopad na miestne komunity

Ing. Martina Paulíková, Združenie Slatinka - Bratislava, 24. 10. 2013

O čom budeme dnes hovoriť?

1954 - Štátny vodohospodársky plán ČSR

vodné diela kategórie „A“ - výstavba by mala začať do 5 (až 10) rokov

vplyvy **NEEXISTUJÚCICH** nádrží

- Slatinka pri Zvolene
- VN Tichý Potok
- VN Garajky
- Ipeľ/Ďubákovo
- Hronček

Združenie Slatinka

Sociálne vplyvy

- štátom dlhé desaťročia blokovaný rozvoj a využívanie územia → vyhlášky ministerstiev, stavebné uzávery pre konkrétne miesta, vyvlastňovanie a vykupovanie pod nátlakom, dnes územné plány
- obmedzovanie verejných služieb (doprava, škola, svietenie, odvoz odpadu, údržba ciest a verejných priestorov)
- odchod mladých ľudí, starnutie a vymieranie obcí
- tzv. zánikové obce – strata samostatnosti, pričlenenie pod väčšie obce a de facto ich zánik
- presídlenie občanov, často vynútené a narýchlo (závisť, fámy „dom za dom“)
- prázdne domy nemá kto opravovať, ich nájomcovia sú v neistote (krátke nájomné zmluvy)
- strata identity, rozpad rodín, prerušenie historickej pamäte generácií

Zariadenie Slatinka

Ekonomické vplyvy

- straty zo sťaženého využívania existujúcich poľnohospodárskych a lesných pozemkov
- straty z nevyužívania dedín a krajiny (polia sa menia na neudržiavaný les atď.)
- viazanie financií do prípravy stavieb (dokumentácie, plány, konania, posudky)
- ignorovanie vedeckých a odborných argumentov, zotrvávanie pri prekonaných riešeniach, aj keď existujú lepšie technológie
- nerealizácia lacnejších a udržateľnejších riešení (decentralizácia, zelená infraštruktúra), na ktoré sa nikdy nevyčlenia verejné zdroje, lebo sa stále čaká na veľké nádrže
- likvidácia malých lokálnych zdrojov (vody)
- posilňovanie odkázanosti na štát (vy to sami neriešate, my to vieme lepšie)

Združenie Slatinka

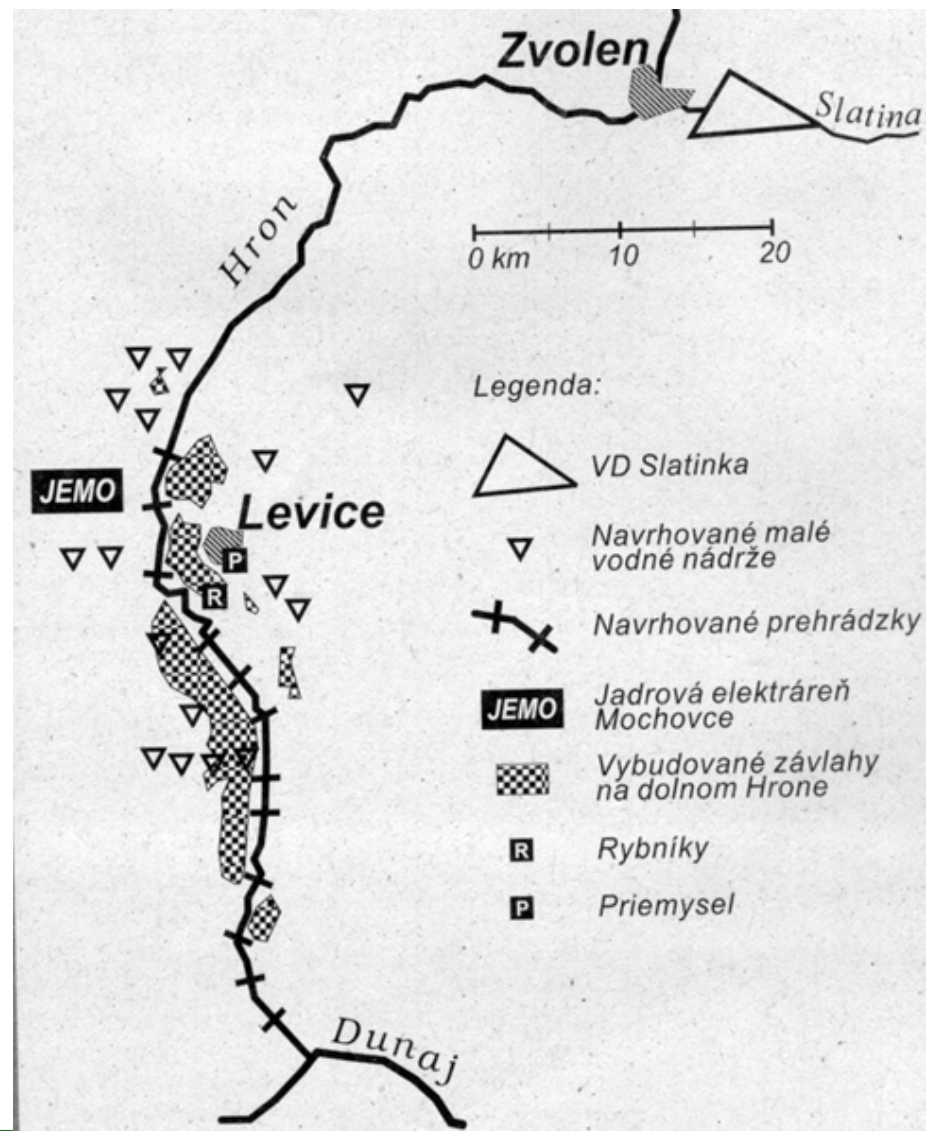
Environmentálne vplyvy

- priama likvidácia prírodných spoločenstiev, zničenie drevín, rastlín, živočíchov (Smernica o biotopoch)
- zhoršenie stavu vôd (Rámcová smernica o vodách)
- negatívne ovplyvnenie okolia nádrže (mikroklimatické, fyzické v dôsledku neregulovanej návštevnosti, prerušenie migrácie a trás pohybu atď.)
- zhoršenie ekologickej stability územia
- sedimenty v nádržiach

VD Slatinka – umiestnenie, história

- **umiestnenie:** na rieke Slatina, pri Zvolene (nad existujúcou priehradou Môťová)
- **investor:** Vodohospodárska výstavba š. p. Bratislava
- **1954** - prvé plány - na zásobovanie rozvíjajúceho sa priemyslu a závlah úžitkovou vodou
- **1975** - zabezpečenie úžitkovej vody pre odberateľov na dolnom toku Hrona, hlavne pre JE Mochovce
- **80. – 90. roky** – vyvlastňovanie a vykupovanie domov a pozemkov v dedine Slatinka a okolí, kde od r. 1954 platila tvrdá stavebná uzáva
- **1993** – oživenie projektu výstavby vodného diela + vznik občianskeho združenia
- 2x EIA, 5 x územné konanie
- **2013** – opatrenie na adaptáciu krajiny na zmeny klímy a ambícia minúť EÚ fondy

VD Slatinka – účel

účel VD Slatinka sa menil, ale od r. 1975 sa uvádzal ako dôvod zabezpečenie vody pre JEMO

DNES – účel opäť nejasný a mení sa v priebehu krátkeho času, pričom žiaden z odberateľov (ktorých potrebami operuje investor VD Slatinka) nikdy nepotvrdil, že bude odberať vodu z VD Slatinka

cit zo zámeru „Vodné dielo Slatinka“ predloženej na posúdenie z hľadiska vplyvov na ŽP (apríl 2008): „zabezpečenie objemu vody na toku Slatina pre nadlepšenie prietokov Hrona najmä v súvislosti s odbermi chladiacej vody po dobudovaní 3. a 4. bloku JEMO v prípade klimaticky (hydrologicky) suchých období.“

- v zámere na hodnotenie vplyvov stavby „Atómová elektrárň Mochovce VVER 4 x 440 MW 3. stavba“ sa uvádza, že **„z hľadiska nárokov na vodu ... je lokalita Mochovce plne pripravená aj pre bloky 3. a 4.“**
- v Správy o hodnotení vplyvov VD Slatinka na životné prostredie, XII/08 sa uvádza naopak: **„od uvedenia do prevádzky prvých dvoch blokov JE Mochovce sa odbery vody od leta 2000 do jesene 2008 realizujú každoročne aj na úkor minimálnych priestorov v rieke Hron, čo má značný dopad na biologické prostredie v**

Združenie Slatinka

Please give the money from EU funds in the programming period 2014–2020 for green infrastructure and ecological water-retention measures in Slovakia!

Please avoid an outdated plan to build a dam Slatinka!

ul. Bela IV. č. 6, P. O. BOX 67, 960 01 Zvolen
www.slatinka.sk
slatinka@changenet.sk

 Zdrúženie Slatinka